

دانشگاه صنعتی شاهرود

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

شیوه نامه جامع آموزشی دوره دکتری (Ph.D.)

برای دانشجویان ورودی مهرماه ۱۳۹۷ و بعد از آن

(دوره های آموزشی - پژوهشی)

(مصوب پنجمین جلسه شورای دانشگاه مورخ ۹۷/۱۰/۳۰)

مقدمه

به استناد آئین نامه دوره های تحصیلی کاردانی/کارشناسی/کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی (ویژه دانشگاه های سطح ۱ و ۲ دولتی) به شماره ۲/۴۳۰۶۹ به تاریخ ۹۷/۰۳/۰۱ این آیین نامه تدوین و به اجرا گذاشته می شود.

شیوه نامه اجرایی این آئین نامه که تحت عنوان «آئین نامه جامع آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه صنعتی شاهرود» نامیده می شود، در پنجمین جلسه شورای دانشگاه به تاریخ ۹۷/۱۰/۳۰ مورد تصویب قرار گرفته است. این آیین نامه برای دانشجویان دکتری ورودی مهرماه سال ۱۳۹۷ و بعد از آن که در شیوه آموزشی، پژوهشی پذیرفته شده اند لازم الاجرا می باشد.

نسخه به روز شده این آیین نامه در وبگاه دانشگاه (لینک مدیریت تحصیلات تکمیلی) قابل رویت و دسترسی می باشد. بدیهی است عدم اطلاع دانشجو از مجموعه قوانین و مقررات آموزشی دوره های دکتری نافی از اجرای آنها نخواهد بود.

فصل اول: اهداف و تعاریف

ماده ۱- هدف از تدوین این آیین نامه تعیین چارچوبی برای اجرای صحیح دوره دکتری تخصصی در تمامی زیر نظام های آموزش عالی است.

ماده ۲- در این آیین نامه و برای اختصار تعاریف زیر استفاده شده است.

۱. وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
۲. موسسه: دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی دولتی و غیردولتی است که دارای مجوز پذیرش دانشجوی دوره دکتری از وزارت هستند.
۳. آموزش رایگان: نظام آموزش عالی که دانشجویان بدون پرداخت شهریه و صرفاً با سپردن تعهد خدمت، تحصیل می کنند.
۴. شورا: شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت است.
۵. دانشجو: فردی است که در یکی از رشته های دوره تحصیلی دکترای تخصصی، برابر ضوابط معین پذیرفته شود و در آن دوره ثبت نام کند و به تحصیل اشتغال ورزد.
۶. دانش آموخته: فردی است که یکی از دوره های تحصیلی آموزش عالی را با موفقیت به پایان رساند و برابر ضوابط معین، مدرک تحصیلی آن دوره را دریافت کند.
۷. مرخصی تحصیلی: مدت زمان مشخصی است که دانشجو برابر ضوابط معین و به طور موقت به تحصیل اشتغال ندارد.
۸. انصراف تحصیلی: فرآیندی است که در آن دانشجو به طور خودخواسته از ادامه تحصیل خودداری کند.
۹. آموزش حضوری: شیوه ای از آموزش است که دانشجو در آن، تمام تحصیل خود را به صورت تمام وقت انجام می دهد.
۱۰. ارزیابی جامع: آزمونی تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دوره آموزشی، با هدف ارزیابی توانمندیهای آموزشی و پژوهشی دانشجو برگزار می شود.
۱۱. مدرس: عضو هیأت علمی و یا کسانی که صلاحیت تدریس آنها به تأیید موسسه رسیده باشد.
۱۲. رشته تحصیلی: یکی از حوزه های تخصصی علوم بر اساس تقسیم بندی وزارت است.
۱۳. برنامه درسی: مجموعه به هم پیوسته ای از دروس و فعالیت های هر رشته تحصیلی است که اهداف مشخصی را دنبال می کند.
۱۴. واحد درسی: دانش یا مهارت هایی است که برای یادگیری دانشجو در طول یک نیمسال تحصیلی یا زمان معادل آن در نظر گرفته می شود.

۱۵. گروه آموزشی: مجموعه‌ای متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی که دارای تخصص مشابه در یک رشته علمی هستند.

۱۶. دوره دکتری تخصصی: دوره تحصیلی که پس از دوره کارشناسی ارشد یا دکتری حرفه‌ای آغاز می‌شود و دانشجو طبق برنامه درسی مصوب، مدرک دکتری دریافت می‌کند.

۱۷. رساله: گزارش مکتوب حاصل از یک فعالیت پژوهشی دانشجوی دوره دکتری تخصصی است که در یک زمینه مشخص از یک رشته تحصیلی و با راهنمایی استاد/ اساتید راهنما و استاد/ اساتید مشاور تدوین می‌شود.

۱۸. هیأت داوران: مجموعه‌ای متشکل از اعضای هیأت علمی و یا متخصصان حرفه‌ای است که مسئولیت ارزیابی رساله دانشجو را بر عهده دارند.

۱۹. متخصصان حرفه‌ای: صاحب نظران یا کارشناسان با تجربه غیر هیأت علمی در سایر بخش‌های جامعه هستند که دارای مهارت و صلاحیت حرفه‌ای به تأیید موسسه هستند.

فصل دوم: شرایط و ضوابط پذیرش

ماده ۳- شرایط عمومی و اختصاصی ورود به دوره دکتری تخصصی عبارتند از:

الف) دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی ارشد اعم از پیوسته، ناپیوسته یا دکتری حرفه‌ای مورد تایید وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ب) داشتن صلاحیت‌های عمومی ورود به آموزش عالی

ج) داشتن صلاحیت‌های علمی ورود به آموزش عالی

د) احراز توانایی در زبان خارجی

زبان خارجی در مقطع دکتری زبان انگلیسی می‌باشد. داشتن توانایی در زبان انگلیسی شرط لازم برای پذیرش در دوره دکتری محسوب می‌گردد که با ارائه مدرک قبولی در یکی از آزمون‌های زیر (مشروط بر اینکه در زمان ارائه از مدت اعتبار آن مدرک نگذشته باشد) احراز می‌شود:

۱. کسب حداقل نمره ۵۰ از آزمون MSRT

۲. کسب حداقل نمره ۵ از آزمون IELTS

۳. کسب حداقل نمره ۴۷۰ از آزمون TOLIMO

۴. کسب حداقل نمره ۴۷۰ از آزمون TOEFL PBT

۵. کسب حداقل نمره ۶۰ از آزمون TOEFL IBT

۶. کسب حداقل نمره ۵۰ از آزمون زبان دانشگاه تهران (UTEPT)

۷. کسب حداقل نمره ۵۰ از آزمون زبان دانشگاه تربیت مدرس (TMUE)

۸. کسب حداقل نمره ۵۰ از آزمون بسندگی زبان دانشگاه شیراز

۹. کسب حداقل نمره ۵۰ از آزمون بسندگی زبان دانشگاه صنعتی شاهرود

در صورتی که داوطلب پذیرفته شده در دوره دکتری در هنگام ثبت نام و ورود به دوره دکتری، مدرک قبولی در یکی از آزمون‌های زبان انگلیسی فوق‌الذکر (گواهی احراز حداقل نمره) را کسب ننموده باشد باید حداکثر تا قبل از ارزیابی جامع شفاهی (دفاع از پروپوزال رساله)، این مدرک یا مدرک احراز حداقل ۹۰ درصد نمره قبولی را کسب و به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارائه نماید، در غیر این صورت مجوز ورود به امتحان ارزیابی جامع را نخواهد داشت. دانشجویی که فقط موفق به اخذ گواهی ۹۰ درصد نمره قبولی در آزمون زبان انگلیسی شده و به صورت مشروط به وی اجازه شرکت در امتحان شفاهی ارزیابی جامع و دفاع از پروپوزال داده شده است حداکثر تا زمان دفاع از رساله دکتری خود (در سقف سنوات مجاز تحصیل)

فرصت خواهد داشت تا نسبت به ارائه مدرک قبولی (گواهی احراز ۱۰۰ درصد نمره قبولی) در آزمون‌های زبان انگلیسی اشاره شده اقدام نماید، در غیر این صورت اجازه دفاع از رساله به وی داده نخواهد شد.

تبصره ۱- پذیرش دانشجو مشمول مقررات استعدادهای درخشان طبق مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان وزرات و پذیرش داوطلبان خارجی طبق مصوبات مراجع ذیربط انجام می‌شود.

تبصره ۲- دانشجوی دوره دکتری تخصصی موسسه‌های خارجی می‌تواند طبق آئین‌نامه انتقال دانشجویان خارج به داخل، مصوب وزارت به یکی از موسسه‌های داخل منتقل شود.

ماده ۴- آموزش رایگان برای هر دانشجو در دوره تحصیلی دکتری تخصصی صرفاً یکبار امکان‌پذیر است.

ماده ۵- تحصیل در دوره دکتری تخصصی به صورت تمام وقت است. همچنین تحصیل همزمان دانشجوی این دوره در همان دوره یا سایر دوره‌های تحصیلی ممنوع است.

ماده ۶- تغییر رشته و انتقال دانشجوی دوره دکتری تخصصی در همان موسسه یا سایر موسسه‌ها اعم از دولتی و غیردولتی ممنوع است.

فصل سوم: ضوابط و مقررات آموزشی

ماده ۷- دانشگاه موظف است برنامه درسی مصوب را برای دوره‌ای که در آن با مجوز وزارت دانشجو پذیرفته است اجرا کند.

ماده ۸- آموزش در دوره دکتری تخصصی در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی انجام می‌شود.

تبصره: هر نیمسال تحصیلی هجده هفته شامل شانزده هفته آموزش و دو هفته ارزشیابی پایان نیمسال است.

ماده ۹- مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری در شیوه آموزشی- پژوهشی حداقل شش نیمسال تحصیلی و حداکثر هشت نیمسال تحصیلی است.

تبصره: در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش آموخته نشود، شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده اختیار دارد به پیشنهاد استاد راهنما و تایید گروه آموزشی مدت تحصیل دانشجو را حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی افزایش دهد. برای دانشجوی مشمول آموزش رایگان، تحصیل در نیمسال اول اضافه شده رایگان، اما در نیمسال دوم اضافه شده با پرداخت شهریه طبق تعرفه مصوبه هیات امنای امکان‌پذیر است. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود پرونده وی برای تصمیم‌گیری در خصوص ادامه تحصیل به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع می‌شود. در این صورت دانشجو موظف است تقاضای خود را از طریق کمیسیون موارد خاص دانشگاه پیگیری نماید.

ماده ۱۰- مجموع واحدهای دوره دکتری تخصصی ۳۶ واحد است که از این تعداد ۱۲ تا ۱۸ واحد آموزشی و ۱۸ تا ۲۴ واحد پژوهشی (رساله دکتری) است که در برنامه درسی هر رشته تحصیلی لحاظ می‌شود. لازم به ذکر است ارائه هرگونه درس جبرانی ممنوع می‌باشد.

تبصره ۱: دانشجو موظف است در هر نیمسال تحصیلی حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ واحد درسی را انتخاب و ثبت نام کند، مگر آنکه کمتر از ۶ واحد درسی از واحدهای وی باقیمانده باشد.

تبصره ۲: دانشجو می‌تواند در طول تحصیل در دوره دکتری در صورت موافقت استاد راهنما و تایید گروه آموزشی به مدت یک نیمسال (با احتساب در سنوات مجاز تحصیل) از مرخصی تحصیلی استفاده نماید. زمان درخواست مرخصی تحصیلی حداقل دو هفته قبل از شروع آن نیمسال تحصیلی می‌باشد.

تبصره ۳: دانشجویی که به هر دلیل در یک نیمسال تحصیلی مطابق تقویم آموزشی دانشگاه اقدام به ثبت نام ننماید به عنوان دانشجوی منصرف از تحصیل شناخته شده و حکم انصراف از تحصیل برای وی صادر خواهد شد.

تبصره ۴: در موارد خاص تقاضای حذف درس و یا حذف نیمسال تحصیلی دانشجو توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه قابل بررسی خواهد بود. در این صورت دانشجو می‌تواند تقاضای خود را در این خصوص به حوزه تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارائه نماید.

ماده ۱۱- حداقل نمره قبولی در هر درس، ۱۴ از ۲۰ و میانگین کل قابل قبول پس از گذراندن تمام واحد های آموزشی ۱۶ از ۲۰ است.

تبصره ۱: چنانچه میانگین کل نمرات دانشجو پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی کمتر از ۱۶ باشد، دانشجو موظف است با نظر استاد راهنما و تایید گروه آموزشی فقط در یک نیمسال تحصیلی دروسی از سرفصل مصوب دوره و یا دروسی که نمره دانشجو در آنها کمتر از ۱۶ باشد را علاوه بر سقف واحدهای درسی، برای جبران میانگین کل انتخاب و با موفقیت بگذراند در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم می شود. در این خصوص محاسبه میانگین کل براساس تمام نمره های قبولی می باشد.

تبصره ۲: محاسبه میانگین کل نمرات دانشجو صرفاً براساس آخرین نمره قبولی وی انجام می شود.

تبصره ۳: دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت عدم کسب نمره قبولی در هر درس یا حذف غیرموجه آن، موظف است برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین، هزینه مربوط به آن را براساس تعرفه مصوب هیأت امناء موسسه پرداخت کند.

ماده ۱۲- حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس دوره های تحصیلی حضوری الزامی است.

تبصره: اگر دانشجو در درسی بیش از ۳/۱۶ جلسات کلاس و یا در جلسه امتحان پایان نیمسال همان درس غیبت کند، در صورتی که به تشخیص کمیته بررسی غیبت، غیبت دانشجو موجه تشخیص داده شود، نمره ای برای درس منظور نمی شود و عبارت «حذف کمیسیون» درج می شود. چنانچه غیبت دانشجو غیرموجه تشخیص داده شود، عبارت «غیبت» درج می شود و دانشجو موظف است برای اخذ مجدد همان درس یا درس جایگزین هزینه مربوط به آن را براساس تعرفه مصوب هیأت امناء موسسه پرداخت کند.

ماده ۱۳- دانشجویی که کلیه واحدهای درسی دوره دکتری را با موفقیت به پایان رسانیده باشد، باید در نیمسال بلافاصله بعدی آن در ارزیابی جامع که بصورت کتبی و شفاهی (دفاع از پیشنهاد رساله) برگزار می شود شرکت نماید. برای ورد به مرحله ارزیابی جامع، کسب میانگین کل حداقل ۱۶ از تمام واحدهای درسی دوره الزامی است.

تبصره ۱: آزمون ارزیابی جامع مطابق با دستورالعمل مندرج در «شیوه نامه اجرایی ارزیابی جامع» (پیوست ۱) مصوب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه برگزار خواهد شد. دانشجو موظف است در نیمسال مربوط به ارزیابی جامع، ثبت نام نموده و در برگ انتخاب واحد عنوان «ارزیابی جامع» را درج نماید.

تبصره ۲: ارزیابی جامع سه بار در سال در بازه های زمانی آبان ماه، اسفند ماه و اردیبهشت ماه برگزار می گردد.

تبصره ۳: دانشجو می بایستی جهت اخذ مجوز شرکت در ارزیابی جامع (کتبی یا دفاع از پیشنهاد رساله) درخواست خود را حداقل دو هفته قبل از تاریخ پیش بینی شده برای ارزیابی از طریق پیشخوان خدمت در سیستم آموزشی گلستان (با هماهنگی استاد راهنما و دانشکده مربوطه) ثبت نموده و این فرایند را تا صدور مجوز توسط تحصیلات تکمیلی دانشگاه پیگیری نماید.

تبصره ۴: قبولی دانشجو در امتحان ارزیابی جامع (کتبی و دفاع از پیشنهاد رساله) حداکثر تا پایان نیمسال چهارم تحصیلی الزامی است در غیر اینصورت مراتب توسط مدیر گروه آموزشی به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده گزارش می شود تا این شورا در صورت موافقت استاد راهنما وضعیت دانشجو را بررسی و در خصوص تمدید (یک نیمسال) مهلت شرکت و قبولی در ارزیابی جامع تصمیم گیری نماید. چنانچه دانشجو نتواند از این فرصت برای قبولی در ارزیابی (کتبی و دفاع از پیشنهاد رساله) استفاده نماید مراتب توسط دانشکده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه گزارش می شود تا شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه در خصوص وضعیت دانشجو تصمیم گیری نماید. در هر صورت چنانچه دانشجو نتواند تا پایان نیمسال ششم تحصیلی پیشنهاد رساله خود را به تصویب نهایی برساند از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره ۵: در موارد خاص با تقاضای دانشجو تصمیم گیری در خصوص ادامه تحصیل وی به عهده کمیسیون موارد خاص دانشگاه خواهد بود.

ماده ۱۴- میانگین کل نمرات دانشجو در امتحان ارزیابی جامع کتبی نباید کمتر از ۱۶ باشد. همچنین نمره هر درس امتحانی نباید کمتر از ۱۴ باشد. دانشجویی که میانگین ارزیابی جامع وی کمتر از ۱۶ باشد تنها یک بار دیگر فرصت خواهد داشت که در ارزیابی جامع شرکت نموده و آن را با موفقیت بگذراند. برای برگزاری مجدد امتحان ارزیابی جامع (کتبی و یا دفاع از پیشنهاد رساله) دریافت مجوز از اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه الزامی است. نمره ارزیابی جامع به صورت یک درس و بدون تأثیر در معدل کل و پس از قبولی در دفاع از پیشنهاد رساله در کارنامه دانشجو ثبت می گردد.

تبصره ۱: در صورت دو بار مردودی در ارزیابی جامع (کتبی و یا دفاع از پیشنهاد رساله) با تقاضای دانشجو تصمیم گیری در خصوص ادامه تحصیل و امکان شرکت مجدد وی در ارزیابی جامع با کمیسیون موارد خاص دانشگاه خواهد بود.

تبصره ۲: چنانچه دانشجویی که همه واحدهای آموزشی دوره را با موفقیت به اتمام رسانیده، بنا به دلایل غیرموجه در زمان تعیین شده توسط دانشکده در امتحان ارزیابی جامع کتبی شرکت ننماید این مسئله به عنوان یک بار ردی در ارزیابی جامع برای وی منظور خواهد شد. تصمیم گیری در خصوص موجه یا غیرموجه بودن دلایل دانشجو برای عدم شرکت در ارزیابی جامع به عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده (با توجه به مدارک ارائه شده توسط دانشجو) خواهد بود.

تبصره ۳: برای دانشجویان دکتری که بتوانند در مرحله آموزشی خود (تا پایان نیمسال سوم تحصیلی) موفق به پذیرش یا چاپ یک مقاله JCR شوند، این مقاله می تواند جایگزین آزمون کتبی ارزیابی جامع شود. لازم به ذکر است که این مقاله نباید مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد باشد و همچنین در بخش پدیدآورندگان مقاله باید ابتدا نام دانشجو، سپس نام استاد (اساتید) راهنما و سایر افرادی که در تهیه مقاله نقش داشته اند (به تشخیص استاد راهنما) درج شود. بنابراین باید تاریخ ارسال مقاله در دوره آموزشی دانشجو بوده باشد و این مقاله به عنوان شرط دفاع منظور نمی شود.

فصل چهارم: ضوابط و مقررات پژوهشی و دفاع از رساله

ماده ۱۵- گذراندن موفقیت آمیز ارزیابی جامع (کتبی و دفاع از پیشنهاد رساله) شرط لازم برای شروع فعالیتهای پژوهشی در دوره دکتری تخصصی است.

تبصره: رویکردها و سیاستهای کلان برای جهت دهی به محورهای مطالعاتی و تحقیقاتی دانشجویان در انتخاب موضوع و نگارش رساله از سوی معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه تعیین و ضوابط و شرایط اختصاصی انجام آن در قالب رساله را شورای آموزشی دانشگاه تصویب می کند.

ماده ۱۶- استاد راهنما در دوره دکتری به پیشنهاد دانشجو و با موافقت یکی از اعضای هیات علمی تمام وقت دانشگاه در رشته گرایش دانشجو با مرتبه حداقل استادیاری و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده در نیمسال اول تحصیلی دانشجو تعیین می شود. استاد راهنمای اول می تواند در صورت نیاز پس از تأیید گروه آموزشی و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده برای رساله دکتری استاد راهنمای دوم (یک نفر) و مشاور (حداکثر دو نفر) تعیین نماید. فرمهای تکمیل شده تعیین اساتید راهنما و مشاور بایستی حداکثر تا پایان نیمسال دوم تحصیلی دانشجو به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال گردد. میزان همکاری استاد راهنمای دوم به میزان ۴۰ درصد کل پایان نامه می باشد.

تبصره ۱: استاد/اساتید راهنما و مشاور/مشاورین رساله بایستی کلیه شرایط مندرج در "شیوه نامه شرایط راهنمایی و مشاوره پایان نامه کارشناسی ارشد و رساله دکتری" مصوب جلسه چهارمین شورای دانشگاه به تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۰۳ را دارا باشند. این شیوه نامه در وبگاه دانشگاه لینک مدیریت تحصیلات تکمیلی قابل دسترسی و رویت می باشد.

تبصره ۲: دانشجو موظف است تا پایان نیمسال اول تحصیلی موضوع کلی رساله خود به منظور ارائه طرح پیشنهادی رساله را با هماهنگی استاد راهنما تعیین و فعالیت پژوهشی خود را آغاز نماید. همچنین دانشجو بایستی با هماهنگی با استاد/اساتید

راهنما فرم پیشنهاد رساله خود (موضوع کلی) را تکمیل و به گروه آموزشی تحویل تا پس از تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده (حداکثر تا پایان نیمسال سوم تحصیلی) به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال گردد.

تبصره ۳: بررسی و تصویب نهایی طرح پیشنهادی رساله دکتری در «جلسه ارزیابی دفاع از پیشنهاد رساله» با حضور هیات داوران انجام می پذیرد. عنوان طرح پیشنهادی رساله دکتری دانشجو پس از تأیید هیات داوران در جلسه ارزیابی دفاع از پیشنهاد رساله نهایی شده و وی به طور رسمی وارد مرحله پژوهشی خواهد شد. ترکیب هیات داوران جلسه ارزیابی دفاع از پیشنهاد رساله در "شیوه نامه اجرایی ارزیابی جامع" (پیوست ۱) این آیین نامه آمده است.

تبصره ۴: دانشجو می باید در مرحله پژوهشی مطابق تقویم آموزشی دانشگاه در ابتدای هر نیمسال تحصیلی ثبت نام و انتخاب واحد نماید. در این صورت دانشجو بایستی در زمان ثبت نام در نیمسال اول پژوهشی خود کلمه «رساله» را با ذکر تعداد واحد درج نماید. بدیهی است دانشجو موظف است تا زمان دفاع از رساله خود در هر نیمسال تحصیلی رساله خود را در زمان ثبت نام تمدید نماید. این کار با انتخاب کلمه «تمدید رساله» و ذکر تعداد واحد در سیستم آموزشی گلستان انجام خواهد شد. عدم تمدید رساله توسط دانشجو در زمان ثبت نام در هر نیمسال به منزله انصراف از تحصیل تلقی گردیده و برای وی حکم انصراف از تحصیل صادر خواهد شد.

تبصره ۵: تمام فعالیت های علمی و پژوهشی دانشجو در مرحله پژوهشی و تدوین رساله باید با هدایت و نظارت استاد/ اساتید راهنما و مشاور/ مشاورین صورت گیرد. در این مرحله دانشجو موظف است در پایان هر نیمسال تحصیلی، گزارش فعالیت های پژوهشی خود را در " فرم گزارش پیشرفت تحصیلی" وارد و به تأیید استاد/ اساتید راهنما و سایر اعضای کمیته راهبری رسانیده تا پس از بررسی و تأیید در گروه آموزشی و تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال گردد.

تبصره ۶: دانشجو موظف است گزارش پیشرفت تحصیلی خود را سالی دو بار مطابق برنامه ای که توسط دانشکده تنظیم می شود، با اعلام عمومی بصورت سمینار شفاهی در دانشکده ارائه نماید. ثبت نام نیمسال های بعدی دانشجو منوط به ارائه گزارش های پیشرفت تحصیلی می باشد و عدم ارائه آنها به منزله انصراف از تحصیل خواهد بود.

تبصره ۷: چنانچه استاد راهنما (راهنمای اول) حسب گزارش های پیشرفت تحصیلی دانشجو عدم رضایت خود از فعالیت های پژوهشی وی را به طور مکتوب به رئیس دانشکده اعلام نماید، پس از تأیید موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، دانشجو در آن نیمسال مشروط شناخته خواهد شد. بر این اساس چنانچه دانشجو در دو نیمسال تحصیلی مشروط شود وضعیت آموزشی وی برای تصمیم گیری نهایی در خصوص ادامه تحصیل به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع خواهد شد.

ماده ۱۷- دانشجو مجاز است در زمان تدوین رساله دکتری و برای ادامه فعالیت های پژوهشی خود طبق آیین نامه مصوب وزارت در مدت مجاز تحصیلی با عنوان فرصت تحقیقاتی به یکی از موسسه های آموزش عالی داخلی یا خارجی سفر کند.

تبصره: ثبت نام دانشجویی که در فرصت مطالعاتی به سر می برد، پس از ارائه گزارش پیشرفت تحصیلی به صورت شفاهی مطابق برنامه زمانی تنظیم شده توسط دانشکده صورت می پذیرد.

ماده ۱۸- دانشجو پس از تدوین رساله و تأیید استاد/ اساتید راهنما و به شرط احراز کفایت دستاوردهای علمی رساله و تأیید آن توسط گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده موظف است در حضور هیات داوران از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۱: احراز کفایت دستاوردهای علمی رساله متناسب با موضوع رساله قبل از برگزاری جلسه دفاع از رساله شامل موارد زیر است:

(الف) چاپ حداقل یک مقاله علمی و پژوهشی مستخرج از رساله در مجلات علمی پژوهشی دارای نمایه ISI (مجلات موجود در پایگاه JCR) و یا ثبت اختراع (Patent) در مجامع بین المللی

(ب) تأیید احراز کفایت فعالیت های علمی و پژوهشی توسط استاد/ اساتید راهنما

در صورتی که دانشجو قبل از تصویب پروپوزال موفق به ارسال، پذیرش و یا چاپ مقاله علمی و پژوهشی معتبر (JCR) شود، با تایید گروه آموزشی نسبت به هم‌راستایی مقاله با رساله دانشجو؛ این مقاله به جای بند «الف» قابل قبول است.

تبصره ۲: رعایت اسامی در مقالات مستخرج از رساله دکتری (که شرط لازم برای دفاع هستند) باید به ترتیب دانشجو، استاد (اساتید) راهنما، استاد (اساتید) مشاور، و سایر همکاران پس از اساتید مشاور ارائه شوند. هم‌چنین فقط نام دانشگاه صنعتی شاهرود در مکان آدرس دانشجو و استاد راهنما ذکر شود.

برای مقالاتی که شرط لازم برای دفاع نیستند، اسامی و ترتیب آنها بر اساس سهم افراد است. نویسندگان مسئول تمامی مقالات مستخرج از رساله دکتری باید استاد راهنمای اول باشد. در صورتی که دانشجو در فرصت مطالعاتی باشد، می‌تواند به جای استاد راهنما، استاد دوره فرصت مطالعاتی به عنوان نویسنده مسئول ذکر شود.

تبصره ۳: ترکیب هیأت داوران در جلسه دفاع از رساله عبارت از: استاد/ اساتید راهنما، مشاور/مشاورین، ۳ نفر عضو هیأت علمی در رشته گرایش مربوطه به عنوان داور با مرتبه حداقل استادیاری، که حداقل دو پایان‌نامه کارشناسی ارشد را راهنمایی کرده باشند، و نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (رئیس دانشکده ذیربط یا نماینده وی) می‌باشند. دو نفر از هیأت داوران از داخل گروه آموزشی و یک نفر دیگر (با مرتبه حداقل دانشجویی) باید از خارج از دانشکده یا دانشگاه انتخاب شوند. هیأت داوران به پیشنهاد استاد راهنما (معرفی بیش از سه نفر) و یا گروه آموزشی و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تعیین می‌شوند. در خصوص رشته‌های بین رشته‌ای با تایید گروه آموزشی و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده یک نفر از اعضاء هیأت داوران (با مرتبه حداقل دانشجویی) می‌تواند از خارج از گروه آموزشی انتخاب شود.

تبصره ۴: دانشکده بایستی حداقل یک ماه قبل از برگزاری جلسه دفاع، رساله دانشجو را برای داوران تعیین شده ارسال نماید. در صورتی که پس از ارسال رساله به هیأت داوران، دو نفر از داوران که بایستی یکی از آنها داور خارج از دانشکده باشد رساله را قابل دفاع بدانند، امکان برگزاری جلسه دفاع از رساله خواهد بود. در غیر این صورت جلسه دفاع برگزار نگردیده و دانشجو موظف است با هماهنگی با استاد/اساتید راهنما نظرات علمی داوران را تأمین و نسبت به اصلاح رساله برای اعلام نظر مجدد داوران اقدام نماید.

تبصره ۵: حداقل زمان لازم برای برگزاری جلسه دفاع از رساله دکتری یک سال پس از تاریخ تصویب نهایی موضوع رساله در جلسه دفاع از پیشنهاد رساله می‌باشد.

تبصره ۶: دانشجو می‌بایستی جهت اخذ مجوز شرکت در جلسه دفاع از رساله با هماهنگی استاد/اساتید راهنما و دانشکده مربوطه درخواست خود را حداقل یک ماه قبل از تاریخ پیش‌بینی شده برای جلسه دفاع از طریق پیشخوان خدمت در سیستم آموزشی گلستان ثبت نموده و این فرایند را تا صدور مجوز توسط تحصیلات تکمیلی دانشگاه پیگیری نماید.

ماده ۱۹- نمره رساله در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به شرح زیر انجام می‌شود: نحوه ارزیابی رساله مطابق مفاد مندرج در فرم‌های شماره ۱۰ و ۱۱ ارزشیابی نهایی رساله دکتری (پیوست‌های ۲ و ۳ - قابل رویت در وبگاه دانشگاه لینک مدیریت تحصیلات تکمیلی) می‌باشد.

الف) قبول (با درجه عالی، خیلی خوب، خوب)

۱. با درجه عالی (با امتیاز ۱۹ - ۲۰)

۲. با درجه خیلی خوب (با امتیاز ۱۸ - ۱۸/۹۹)

۳. با درجه خوب (با امتیاز ۱۶ - ۱۷/۹۹)

ب) مردود (کمتر از ۱۶).

تبصره ۱: چنانچه با تایید هیأت داوران، رساله دانشجو قبول ولی نیاز به اصلاحات داشته باشد، موارد اصلاحی توسط هیأت داوران به دانشجو ابلاغ می‌گردد و دانشجو موظف است حداکثر تا دو ماه پس از جلسه دفاع، موارد اصلاحی را انجام داده و به تأیید استاد راهنمای اول و یکی از داوران تعیین شده در جلسه دفاع برساند. در صورتیکه دانشجو ظرف مدت اعلام شده

نسبت به انجام اصلاحات مربوطه اقدام ننماید به منزله دانشجوی منصرف از تحصیل شناخته شده و برای وی حکم انصراف از تحصیل صادر خواهد شد.

تبصره ۲: چنانچه رساله دانشجو مردود اعلام شود، با تایید هیأت داوران به دانشجو اجازه داده می‌شود در نیمسال تحصیلی بعدی (در صورت وجود سنوات مجاز) مجدداً از رساله خود دفاع کند. برگزاری مجدد جلسه دفاع منوط به اخذ مجوز دفاع از تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌باشد.

تبصره ۳: دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از رساله خود با درجه قبولی دفاع کند فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی به وی اعطاء خواهد شد.

ماده ۲۰- دانشجو پس از گذراندن کلیه واحدهای درسی و کسب درجه قبول از رساله خود دانش آموخته دوره دکتری شناخته می‌شود و به دریافت درجه دکتری تخصصی (Ph.D.) نائل می‌شود. تاریخ دانش آموختگی روز دفاع از رساله و کسب درجه قبولی از رساله می‌باشد.

ماده ۲۱- مسولیت اجرای این آیین نامه و پاسخگویی قانونی مترتب بر آن، نظارت بر حسن اجراء و تفسیر مفاد شیوه نامه اجرایی آن بر عهده معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه خواهد بود.

ماده ۲۲- شیوه نامه اجرایی این آیین نامه مشتمل بر یک مقدمه، ۲۲ ماده و ۳۷ تبصره در جلسات شماره ۱۵۸ و ۱۵۹ شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مصوب و در پنجمین جلسه شورای دانشگاه به تاریخ ۱۳۹۷/۱۰/۳۰ به تصویب نهایی رسید و اجرای آن برای دانشجویان ورودی مهر ۱۳۹۷ و بعد از آن الزامی است.

فصل پنجم: مواردی که موجب محرومیت دانشجو از ادامه تحصیل می‌شود

ماده ۱. در موارد زیر دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری محروم می‌شود:

الف) میانگین کل نمره‌های دروسی که دانشجو گذرانده است (با رعایت تبصره ۱ ماده ۱۱) کمتر از ۱۶ شود.

ب) دانشجو نتواند تا پایان نیمسال ششم تحصیلی پیشنهاد رساله خود را به تصویب نهایی برساند (با لحاظ تبصره ۵ ماده ۱۳).

ج) رساله دانشجو با رعایت تبصره ۲ ماده ۱۹ و دفاع مجدد مردود ارزیابی شود.

د) حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو (با رعایت تبصره ماده ۹ آئین‌نامه آموزشی دکتری) به اتمام رسیده باشد.

ه) صلاحیت علمی دانشجو پس از دو بار ارزیابی جامع در هر مرحله ارزیابی جامع کتبی یا دفاع از پیشنهاد موضوع رساله (با رعایت تبصره‌های ۱ و ۲ ماده ۱۴) احراز نگردد.

و) عدم رضایت استاد راهنما از فعالیت‌های پژوهشی دانشجو با رعایت تبصره ۷ ماده ۱۶.

ز) اقدام به تخلف علمی (دستبرد ادبی، جعل، تقلب، رونوشت برداری) توسط دانشجو در حین تدوین رساله پس از اعلام گزارش و اثبات آن توسط گروه تخصصی بررسی تخلفات پژوهشی دانشگاه.

تبصره ۱: احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام رساله توسط گروه تخصصی بررسی تخلفات پژوهشی دانشگاه منجر به ابطال مدرک تحصیلی وی خواهد شد.

تبصره ۲: در صورت محروم شدن یا انصراف دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری، دانشگاه مجاز است با رعایت ضوابط و مقررات مربوطه، صرفاً گواهینامه‌ای مبتنی بر تعداد واحدهای گذرانده برای دانشجو صادر کند.

شیوه نامه اجرائی ارزیابی جامع (کتبی و دفاع از پیشنهاد رساله) دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)

دانشجویی که کلیه واحدهای درسی دوره دکتری را با موفقیت به پایان رسانده باشد، باید بلافاصله در نیمسال بعدی آن در ارزیابی جامع شامل امتحان کتبی و دفاع از پیشنهاد رساله شرکت نماید. نمره ارزیابی جامع بصورت یک درس و بدون تأثیر در معدل کل و پس از قبولی در دفاع از پیشنهاد رساله در کارنامه دانشجو ثبت می گردد.

ماده ۱. هدف از ارزیابی جامع

- ۱- کسب اطمینان از توانمندی های آموزشی و پژوهشی دانشجویان برای استمرار فعالیت پژوهشی.
- ۲- توانایی تجزیه و تحلیل اصولی مسائل با رویکرد علمی.
- ۳- برخورداری از قوه ابتکار و قابلیت های پژوهشی.
- ۴- ارزیابی جهت دار درس های دوره با محوریت موضوع رساله.

ماده ۲. شرایط شرکت در امتحان ارزیابی جامع

دانشجویی که کلیه واحدهای درسی خود را با موفقیت گذرانده باشد و میانگین کل نمرات وی از ۱۶ کمتر نباشد و حد نصاب نمره زبان انگلیسی را مطابق بند د مندرج در ماده ۳ آیین نامه آموزشی دکتری نیز کسب کرده باشد، باید در یک ارزیابی جامع مطابق برنامه زمانی تعیین شده توسط دانشکده شرکت نمایند.

تبصره ۱: مواد امتحانی ارزیابی جامع کتبی باید تا پایان نیمسال قبل از برگزاری آن توسط مدیر گروه آموزشی مربوطه بطور کتبی به اطلاع دانشجو رسانیده شود.

تبصره ۲: در صورت عدم آمادگی برای شرکت در ارزیابی جامع، دانشجو می تواند تقاضای تمدید مهلت شرکت در ارزیابی جامع خود را با ذکر دلایل موجه و تأیید استاد راهنما به گروه آموزشی مربوطه تسلیم نماید. در صورت تأیید مراتب توسط گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، ارزیابی جامع دانشجو می تواند حداکثر یک نوبت به تعویق افتد. در غیر اینصورت عدم شرکت در ارزیابی جامع به منزله یک بار ردی برای دانشجو منظور خواهد شد.

ماده ۳. زمان امتحان کتبی ارزیابی جامع

ارزیابی جامع سه بار در سال در بازه های زمانی آبان ماه، اسفند ماه و اردیبهشت ماه هر سال تحصیلی برگزار می گردد.

ماده ۴. مواد امتحانی کتبی

آزمون کتبی شامل دو یا سه درس اصلی و تخصصی دوره کارشناسی ارشد یا دکتری به انتخاب استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده بصورت تشریحی انجام می شود. فقط طراحی سئوالات یک درس از دروس آزمون جامع کتبی می تواند توسط استاد/ اساتید راهنما انجام پذیرد.

تبصره: حضور نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه در جلسه آزمون کتبی به عنوان ناظر الزامی است.

ماده ۵. شرایط قبولی در امتحان کتبی ارزیابی جامع

میانگین نمره ارزیابی جامع نباید از ۱۶ کمتر باشد. همچنین نمره هر درس امتحانی در ارزیابی کتبی نیز نباید کمتر از ۱۴ باشد. چنانچه میانگین نمرات دانشجو در امتحان ارزیابی جامع کتبی کمتر از ۱۶ گردد، فقط یک بار دیگر می تواند در اولین ارزیابی جامع کتبی بعدی که توسط دانشکده مربوطه مطابق زمان بندی اعلام شده در ماده ۳ شیوه نامه اجرائی ارزیابی

جامع شرکت نموده و نمره قبولی کسب نماید. برای برگزاری مجدد امتحان ارزیابی جامع (کتبی و یا دفاع از پیشنهاد رساله) دریافت مجوز از تحصیلات تکمیلی دانشگاه الزامی است.

تبصره ۱: در صورت دو بار ردی در ارزیابی جامع کتبی وضعیت دانشجو برای تصمیم گیری در خصوص امکان شرکت مجدد وی در ارزیابی جامع به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع خواهد شد. در این صورت دانشجو موظف است تقاضای خود برای شرکت مجدد در ارزیابی جامع از طریق کمیسیون موارد خاص دانشگاه پیگیری نماید.

تبصره ۲: نتایج آزمون کتبی باید ظرف مدت یک هفته توسط مدیر گروه مربوطه به ریاست دانشکده اعلام شود. ریاست دانشکده بایستی حداکثر ظرف مدت یک هفته نتیجه آزمون کتبی را به صورت یک نمره مشخص از صفر تا بیست به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام نماید.

ماده ۶. ارزیابی جامع شفاهی (دفاع از پیشنهاد رساله)

دانشجو بعد از قبولی در امتحان کتبی ارزیابی جامع باید تا پایان آن نیمسال تحصیلی نیز از پیشنهاد موضوع رساله خود در در کمیته ارزیابی جامع در حضور هیات داوران دفاع نماید. دفاع از پیشنهاد موضوع رساله به منظور ارزشیابی قابلیت های پژوهشی، آموزشی و توانایی دانشجو در انجام پژوهش در مورد موضوع رساله دکتری برگزار می شود.

تبصره ۱: چنانچه پیشنهاد موضوع رساله دانشجو در کمیته ارزیابی جامع مورد تایید قرار نگیرد دانشجو بایستی در سنوات مجاز تحصیل خود با هماهنگی استاد راهنما نسبت به شرکت در جلسه مجدد حداکثر تا پایان نیمسال بعدی اقدام نماید. برای برگزاری مجدد جلسه دفاع از پیشنهاد رساله دریافت مجوز از اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه الزامی است.

تبصره ۲: در صورت دو بار ردی در ارزیابی جامع شفاهی (دفاع از پیشنهاد رساله) پرونده دانشجو برای تصمیم گیری در خصوص امکان شرکت مجدد وی در ارزیابی جامع به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع خواهد شد.

تبصره ۳: ریاست دانشکده بایستی حداکثر ظرف مدت دو هفته نتیجه جلسه دفاع از پیشنهاد رساله را در قالب فرمهای مربوطه به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام نماید.

تبصره ۴: نتیجه قبولی امتحان ارزیابی جامع دانشجو پس از کسب نمره قبولی در امتحان کتبی و دفاع از پیشنهاد موضوع رساله و تصویب آن، در کارنامه دانشجو ثبت می گردد.

ماده ۷. ترکیب کمیته ارزیابی کننده امتحان شفاهی (دفاع از پیشنهاد رساله)

ارزیابی جامع شفاهی (دفاع از پیشنهاد رساله) زیر نظر یک کمیته تخصصی مرکب از اعضاء زیر برگزار می شود:

۱. نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (به پیشنهاد رئیس دانشکده و ابلاغ مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه) به عنوان رئیس و ناظر جلسه و بدون حق رأی. وظیفه نماینده تحصیلات تکمیلی نظارت بر حسن برگزاری جلسه دفاع مطابق با ضوابط جاری در تاریخ و زمان مقرر، تنظیم وقت پرسش و پاسخ و تنظیم و تکمیل صورتجلسه دفاع در فرمهای مربوطه می باشد. نماینده تحصیلات تکمیلی مجاز به شرکت در فرایند ارزشیابی، پرسش و پاسخ علمی طی جلسه ارزیابی جامع نمی باشد.

۲. استاد/اساتید راهنما و مشاور/مشاورین.

۳. سه نفر عضو هیأت علمی در رشته-گرایش دانشجو، با عنوان داور با حداقل مرتبه استادیاری و دارای حداقل ۲ سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره های تحصیلات تکمیلی.

تبصره ۱: اعضاء داور به پیشنهاد استاد راهنما یا گروه آموزشی مربوطه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تعیین می شوند.

تبصره ۲: حداقل یک نفر از سه داور تعیین شده در رشته گرایش دانشجو بایستی از خارج از دانشگاه (ترجیحا با مرتبه دانشجویی) انتخاب شود.

ماده ۸. مراحل صدور مجوز ارزیابی جامع

۱. دانشجو باید با هماهنگی دانشکده مربوطه و مطابق دستورالعمل مصوب دانشگاه از طریق سیستم آموزشی گلستان- پیشخوان خدمت نسبت به ثبت درخواست مجوز ارزیابی جامع (کتبی یا دفاع از پیشنهاد رساله) اقدام نموده و مراحل آن را تا صدور مجوز پیگیری نماید.

۲. دانشکده پس از برگزاری امتحان ارزیابی کتبی (مطابق برنامه زمانی اعلام شده در ماده ۳) فرم صورتجلسه امتحان کتبی ارزیابی جامع دکتری را تکمیل و میانگین نمرات دانشجو در ارزیابی جامع کتبی را بصورت یک نمره به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نماید.

۳. دانشجو باید پس از قبولی در امتحان ارزیابی جامع کتبی، درخواست مجوز دفاع از پیشنهاد موضوع رساله خود را از طریق سیستم آموزشی گلستان- پیشخوان خدمت ثبت نموده و مراحل انجام آن را تا صدور مجوز پیگیری نماید.

۴. دانشکده بایستی نتیجه جلسه دفاع از پیشنهاد رساله را در قالب فرم مربوطه تکمیل و ظرف مدت یک هفته کاری به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نماید.

در صورت هر بار ردی در ارزیابی جامع (کتبی یا دفاع از پیشنهاد رساله) این نتیجه بایستی در قالب فرمهای مربوطه به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام گردد. برای برگزاری مجدد ارزیابی جامع اخذ مجوز از تحصیلات تکمیلی دانشگاه الزامی است.

ماده ۹: این شیوه نامه در جلسه ۱۴۲ شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مورخ ۹۵/۴/۵ و جلسه چهارم شورای دانشگاه مورخ ۹۵/۱۰/۱۹ در ۹ ماده و ۱۱ تبصره مورد تصویب قرار گرفت.